

2005. – 374 с.
2. Попович М. Культурні засади цивілізаційної ідентичності / М. Попович // Нова парадигма . – 2015. – Вип. 128. – С. 3–13.
 3. Семенюк Э. П. Информатика и современный мир : философские аспекты / Э. П. Семенюк. – Львов : Укр. акад. печати, 2009. – 283 с.
 4. Шевченко О. І. Телеологічні основи смислоутворення в англomовному публіцистичному дискурсі : монографія / О. І. Шевченко. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. – 310 с.

Олександр Підгорний

Науковий керівник: д. п. н., доц. Ткаченко І. А.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АСТРОНОМІЧНИХ ПОНЯТЬ

Вивчення астрономії це достатньо важкий процес, який потребує від студента максимальної мобілізації його інтелектуальних здібностей, а астрономія має й досі спостережуваний характер, невизначеність масштабів об'єктів і явищ. Для того щоб знання астрономії були на високому рівні необхідно акцентувати увагу саме на формуванні астрономічних понять для майбутніх вчителів фізики і астрономії.

Дослідженню і формуванню системи астрономічних понять у вищих педагогічних навчальних закладах присвячено не значна кількість робіт. В повному обсязі цю проблему дослідив Л. В. Жуков. За ним формування понять здійснювалось на основі класичного варіанту послідовності вивчення матеріалу в навчальному процесі [1].

Також, свою думку висловив Кузьменков С. Г., який в своїй статті розглянув особливості системи астрономічних понять, сформував понятійне поле загального курсу астрономії, яке відрізняється від традиційного значно меншою кількістю понять взагалі, меншою часткою астрометричних, проте більшою часткою астрофізичних понять [2].

Ткаченко І. А. досліджує проблему взаємозв'язку елементів фізичних і астрономічних понять, що мають цілісний, системний характер у формуванні уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу [3].

Поняття – це узагальнення, в якому відображено істотні ознаки, властивості раніше сприйнятого об'єкта чи групи об'єктів природи, внутрішні зв'язки та відношення між ними. За обсягом поняття поділяються на одиничні (небесний меридіан або телескоп) та загальні (матерія або поле). В процесі набуття астрономічних знань в студентів спочатку формуються окремі поняття, а потім вже формується система понять.

Значна частина астрономічних понять належить до високого ступеня загальності, а їх формування – складний і тривалий процес, який включає такі етапи:

1. Чуттєво-конкретне сприймання;
2. Виявлення загальних істотних властивостей класу спостережуваних об'єктів;

3. Абстрагування (відділення істотного від неістотного);
4. Визначення понять;
5. Уточнення і закріплення в пам'яті істотних ознак понять;
6. Встановлення зв'язків даного поняття з іншими;
7. Застосування понять під час розв'язування елементарних задач навчального характеру;
8. Класифікація понять;
9. Застосування понять у процесі розв'язування задач творчого характеру;
10. Збагачення понять;
11. Повторне, повніше визначення понять;
12. Опора на дане поняття для засвоєння нового;
13. Нове збагачення понять;
14. Встановлення нових зв'язків і відношень даного поняття з іншими.

Розмірковуючи над структурою курсу астрономії, слід пам'ятати, що формування астрономічних понять відбувається протягом усіх років навчання студента в курсах астрономії, астрофізики, теоретичної астрофізики і на сам кінець методики навчання астрономії. Основна мета курсів, які забезпечують підготовку майбутніх вчителів астрономії – це формування природознавчої компетентності студентів через засвоєння знань з астрономії, астрофізики та ін., удосконалення способів навчально-пізнавальної діяльності та умінь їх реалізовувати у своїй подальшій роботі з учнями.

Реалізація змісту навчального курсу потребує проведення різних форм навчальних занять: лекції, семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи. Або використовувати об'єднану форму – лабораторно-практичні заняття з астрономії, яку вперше виділив в своєму дослідженні Ткаченко І. А.

Поряд із фронтальними та індивідуальними формами роботи слід залучати студентів до колективної діяльності (парна, групова робота) із застосуванням інноваційних методик та використання інформаційно-комунікативних засобів. В навчальному процесі доцільно передбачувати ситуації, що дають можливість молодим вчителям самореалізовуватись.

Засвоєння астрономічних понять відбувається набагато успішніше, якщо здійснюється їх зв'язок з поняттями інших наук: географії, математики, фізики, хімії, біології. Серед основних методів, що забезпечують тісні міжпредметні зв'язки, необхідно виділити такі:

- розв'язування задач міжпредметного характеру;
- проведення спільних занять (інтегрованих, бінарних);
- науково-практичні конференції, семінари, диспути.

Одне з найважливіших завдань майбутнього вчителя астрономії – відтворити всі умови які будуть забезпечувати цілісне формування астрономічних понять, використовуючи при цьому різні методичні підходи (застосування міжпредметних зв'язків, формування понять від простого до складного, від теоретичного до практичного та інші) дотримуючись при цьому вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

Список використаних джерел:

1. Жуков Л. В. Теоретические основы методики астрономической подготовки учителя физики [Электронный ресурс]: Дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. – М. : РГБ, 2003 – 501 с. (Из фондов Российской Государственной библиотеки).
2. Кузьменков С. Г. Проблеми формування поля астрономічних понять, призначеного для підготовки вчителя астрономії / С. Г. Кузьменков // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон : ХДУ, 2010. – Вип. 56. – С. 329–337
3. Ткаченко І. А. Особливості формування фізичних і астрономічних понять в системі астрофізичних знань / І. А. Ткаченко // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон : Вид-тво ХДУ, 2011. – Вип. 57. – С. 154–161.

Ольга Піхур

Науковий керівник: викл. Горенко М. В.

ТВОРЧІСТЬ ЯК МЕТОД РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ МОЛОДІ

Питання творчості як методу розв'язання проблем сучасного молодого покоління є дуже актуальним, адже піддаючись технічному прогресу, економічним, політичним та соціальним змінам, зростає потреба у творчих, гнучких, креативних здатних до використання нового людях. Нові ідеї і задуми, нові підходи, нові рішення – це головний спосіб психологічного благополуччя молодого покоління.

Десятків років як закордонні, так і вітчизняні психологи досліджують феномен творчості. Зокрема, цим займалися В. Н. Ананьєв, Д. Б. Богоявленська, Л. С. Виготський, Л. С. Рубінштейн, Б. М. Теплов, Я. А. Пономарьов, А. Цибуля, В. О. Моляко, В. А. Роменець, В. Д. Шадриков та ін. Проблему творчості розглядали й зарубіжні дослідники: Дж. Гілфорд, Е. П. Торренс, Е. де Боно, Г. Айзенк, К. Роджерс, Р. Стернберг, З. Фрейд, Е. Фромм, Н. Коган, Т. Рібо, К. Юнг та ін. [1, с. 18].

Сучасна молодь часто прагне втекти від нудного часу, від нестерпних умов побуту – тоді з'являється потреба в новому, в змінах, в новому підході до проблем, в творчості. Термін «творчість» позначає й діяльність особистості, і створені нею цінності, які завжди приносять щось цікаве і свіже в повсякденність.

Творча самореалізація молодої людини в широкому сенсі становить основну якість, невід'ємну характеристику психічно здорової людини. Так, за А. Маслоу, психічно здорова людина – це щаслива людина, яка живе в гармонії з собою, не відчуває внутрішнього розладу, захищається, однак першою не нападає, любить навколишній світ, людей і творчо працює, реалізуючи свої здібності й обдарованість. Винахідництво, раціоналізаторство, взагалі різноманітні процеси в сучасному виробництві, в яких виявляється